

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

Министерство на труда и социалната политика

Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027

**Условия за кандидатстване
по процедура чрез директно предоставяне
на безвъзмездна финансова помощ
BG05SFPR002-2.018 „ЗАЕТОСТ БЕЗ БАРИЕРИ“**

Срок за кандидатстване - 05.05.2026 г., 17.00 ч.

Съфинансирано от
Европейския съюз

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

Съдържание

1. Наименование на програмата	4
2. Наименование на приоритета	4
3. Наименование на процедурата	4
3.1. Процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	4
4. Измерения по кодове	4
5. Териториален обхват	5
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата	5
7. Индикатори	6
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата	7
8.1. Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект	9
8.2. Процент на съфинансиране	9
9. Допустим кандидат	9
10. Допустими партньори	10
10.1 Допустими асоциирани партньори	10
10.2 Изпълнители	10
11. Дейности, допустими за финансиране	10
12. Категории разходи, допустими за финансиране	15
12.1. Условия за допустимост на разходите	15
12.2. Указания за попълване на бюджет	16
12.3. Допустими разходи	17
12.4. Недопустими разходи	21
13. Допустими целеви групи	21
14. Приложим режим на минимални/държавни помощи	22
15. Хоризонтални принципи и политики	33
16. Максимален срок за изпълнение на проекта	33
17. Ред за оценяване на проектните предложения	34
18. Критерии и методика за оценка на проектните предложения	34
19. Начин на подаване на проектните предложения	34
20. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване	35
21. Краен срок за подаване на проектните предложения	35
22. Допълнителна информация	36
22.1. Решение на ръководителя на управляващия орган относно предоставянето на безвъзмездна финансова помощ	36
23. Приложения към Условията за кандидатстване за кандидатстване	37

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

23.1 Приложения към момента на кандидатстване	37
23.2 Приложения към момента на подписване на договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	37
23.3 Приложения за информация	37
	21

1. Наименование на програмата

Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027

2. Наименование на приоритета

ПРИОРИТЕТ 2: Социално включване и равни възможности

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: „Поощряване на активното приобщаване с оглед на насърчаването на равните възможности, недискриминацията и активното участие и по-добрата пригодност за работа, по-специално за групите в неравностойно положение“

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2: "Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите"

3. Наименование на процедурата

ЗАЕТОСТ БЕЗ БАРИЕРИ

3.1. Процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

При процедура чрез директно предоставяне безвъзмездната финансова помощ се предоставя само на кандидат, посочен в съответната програма или в документ, одобрен от комитета за наблюдение на програмата като конкретен бенефициент за съответната дейност.

Агенцията по заетостта е конкретен бенефициент по процедура BG05SFPR002-2.018 „Заетост без бариери“, въз основа на одобрение от Комитета за наблюдение.

В случай на промяна в Условието за кандидатстване, Конкретният бенефициент ще бъде информиран писмено в срок до 3 дни от утвърждаване на изменението.

4. Измерения по кодове

Измерение 1 – Област на интервенция:

153 - Начини за интегриране и завръщане на работа на хора в неравностойно положение;

154 - Мерки за подобряване на достъпа на маргинализирани групи като ромите до образование, заетост и за насърчаване на социалното им приобщаване

Измерение 2 – Форма на финансиране:

01 – Безвъзмездни средства

Измерение 3 – Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост:

33 - Без териториална насоченост

Измерение 4 – Стопанска дейност: 05 – 26

Измерение 6 – Вторични тематични области по ЕСФ+:

10 - Преодоляване на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър

05-Недискриминация

Измерение 7 – измерение „Равенство между половете“ на ЕСФ+:
02 – Интегриране на принципа на равенство между половете

5. Териториален обхват

Процедурата се реализира на територията на Република България.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата

Цел на процедурата:

Целите на операцията са насочени към повишаване качеството на живот на лица от уязвими групи, чрез интегрирани мерки за активното им приобщаване и повишаване на пригодността им за заетост.

Подобряване достъпа до заетост и подкрепата на уязвимите групи, включително на продължително безработни, ромите, лица с увреждания, по-възрастните работници, за активно приобщаване чрез започване на работа, има съществен принос за преодоляване на предразсъдъците и дискриминацията към тях. Подкрепата ще допринесе и за формиране/възстановяване на устойчиви работни умения и навици, повишаващи конкурентоспособността им на пазара на труда.

В зависимост от индивидуалните характеристики на уязвимите групи, част от тях могат да бъдат включени в заетост, насочена към подпомагане борбата с климатичните промени, превенция за минимизиране на щети от евентуални природни бедствия, както и отстраняване на последствията от тях, вкл. дейности за хигиенизиране и благоустрояване. Операцията има специфичен фокус към осигуряването подкрепа за преход от безработица към заетост за лица над 55 годишна възраст, които не са придобили право на пенсия и търсят работа. По този начин по-възрастните хора ще получат необходимата подкрепа за активното участие на пазара на труда, едновременно с което ще бъдат подпомогнати за придобиване на необходимия трудов и осигурителен стаж за пенсиониране.

Демаркация и допълняемост:

В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма, проверката на което ще се извършва на ниво индивидуален проект – на ниво на допустими дейности, както и на ниво представител на целева група. Настоящата операция ще надгради реализираните дейности и постигнатите резултати по други проекти, програми и мерки, финансирани със средства от националния бюджет, Европейския съюз и други източници.

Демаркацията с операция „Започвам работа“- Компонент 3 "Заетост", "Младежка заетост +", „Младежки практики“, "Активно приобщаване и достъп до заетост на хора в неравностойно положение" и "Подкрепа за уязвими и маргинализирани общности" и др. по ПРЧР ще се реализира на ниво работодател и представител на целевата група, отчитайки също възрастта на подкрепените лица.

Предвид демаркацията със Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г., Интервенция „П.Г.10 Залесяване и възстановяване“ на ДФЗ, недопустими по настоящата процедура са дейности, насочени към следните инвестиции - залесяване на земеделски и неземеделски земи, възстановяване на

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития и възстановяване на полезащитни горски пояси, изпълнявани от общини, собственици на земеделски земи, неземеделски земи и горски територии.

7. Индикатори

Наименование на индикатора за изпълнение/краен продукт	По-слабо развити региони Извън ЮЗР (NUTS-2) ¹	Регион в преход Югозападен регион за планиране (ЮЗР) (NUTS-2) София град (столица) София област Област Благоевград Област Перник Област Кюстендил	Общо за двата типа региони
Участници в неравностойно положение	Н/П	Н/П	9 800 лица
Малцинства	Н/П	Н/П	5 000 лица

Наименование на индикатора за резултат	По-слабо развити региони Извън ЮЗР (NUTS-2) ²	Регион в преход Югозападен регион за планиране (ЮЗР) (NUTS-2) София град (столица) София област Област Благоевград Област Перник Област Кюстендил	Общо за двата типа региони
Участници, които при напускане на операцията	НП	НП	6 660 лица

¹ Съгласно Класификация на териториалните единици за статистически цели в България.

² Съгласно Класификация на териториалните единици за статистически цели в България.

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, TLP-WHITE

са започнали да търсят работа			
Участници, които при напускане на операцията имат работа, вкл. като самостоятелно заети лица	НП	НП	4 300 лица

Разпределението на индикаторите е индикативно, като се прилага гъвкавостта съгласно чл. 63.3 от Регламент 2021/1060:

„За ЕСФ+, разходите, свързани с операции, могат да бъдат разпределени за някоя от категориите региони на програмата, при условие че операцията допринася за постигането на специфичните цели на програмата.“

„Участници в неравностойно положение” са:

Хора в уязвимо положение, включително хора, понасящи или изложени на риск от бедност, социално изключване или дискриминация в нейните различни измерения /съгласно Регламент 2021/1057/.

В тази група се включват следните подгрупи:

- Групи в неравностойно положение на пазара на труда съгласно Допълнителни разпоредби § 1., т. 4а. от ЗНЗ;
- Неактивни лица над 55 годишна възраст, непопадащи в дефиницията за Групи в неравностойно положение на пазара на труда, съгласно Допълнителни разпоредби § 1., т. 4а. от ЗНЗ;
- Лица с увреждания, които са с физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот /§ 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за хората с увреждания (ЗХУ)/;
- Лица с трайни увреждания са лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот, и на които медицинската експертиза е установила вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто /§ 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за хората с увреждания (ЗХУ)/;
- Мигранти, вкл. граждани от трети страни;
- Малцинства, вкл. маргинализирани общности като ромите.

„Малцинства” са всички участници, принадлежащи към етнически, религиозни или езикови групи и/ или хора с различни културни традиции или произход от мнозинството от населението в дадена държава.

Включените лица от групата на „Малцинства“ следва да се отчитат и в двата индикатора за изпълнение.

„Участници, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа“ - Индикаторът се прилага по отношение на лица, които при влизането си в дейности по операцията са били неактивни, които са получили подкрепа по линия на ЕСФ+ и които са започнали да търсят работа при напускане на ЕСФ+ операцията.

Под **„започнали да търсят работа“** следва да се разбира, че лицата са без работа, в готовност за започване на работа и активно търсещи работа. За активни методи на търсене на работа се считат:

- регистрация в териториално поделение на Агенцията по заетостта с цел намиране на работа;
- регистрация в частни бюра по труда/частни трудови посредници, агенции, фирми, извършващи посредническа дейност по наемане на работа;
- подаване или отговаряне на обяви за работа в печатни или електронни медии;
- качване или актуализиране на автобиография (CV) онлайн.

Приема се, че лице с регистрация в Бюрото по труда активно търси работа.

„При напускане“ следва да се разбира като: до четири седмици след датата на напускане на дейностите по конкретния проект от страна на участника.

„Участници, които при напускане на операцията имат работа, вкл. като самостоятелно заети лица“ са:

Лица, които при влизането си в дейности по операцията са получили подкрепа по операцията, и които при напускане на операцията имат работа, включително като самостоятелно заети.

Този показател трябва да се разбира като промяна в статута на пазара на труда при напускане в сравнение със ситуацията при влизане в операцията (участникът е бил безработен или неактивен, когато е влязъл в проекта и е зает при отчитането му в индикатора).

„При напускане“ следва да се разбира като: до четири седмици след датата на напускане на дейностите по конкретния проект от страна на участника.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата

Общ бюджет на процедурата чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ 40 903 350.50 евро:

	По-слабо развити региони/ извън ЮЗР (NUTS-2) ³	Регион в преход/ Югозападен регион за планиране (ЮЗР) (NUTS-2) София град (столица) София област	Общ бюджет
--	---	--	------------

³ Съгласно Класификация на териториалните единици за статистически цели в България.

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

		Област Благоевград Област Перник Област Кюстендил	
Средства от ЕСФ+ (сума/процент)	32 014 234.37 евро (85%)	2 267 681.75 евро (70%)	34 281 916.12 евро
Национално съфинансиране (сума/процент)	5 649 570.77 евро (15%)	971 863.61 евро (30%)	6 621 434.38 евро
Общо	37 663 805.14 евро	3 239 545.36 евро	40 903 350.50 евро

При изпълнение на операцията се прилага гъвкавостта съгласно чл. 63.3 от Регламент 2021/1060: „За ЕСФ+, разходите, свързани с операции, могат да бъдат разпределени за някои от категориите региони на програмата, при условие че операцията допринася за постигането на специфичните цели на програмата.“

8.1. Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект

Максималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез директно предоставяне BG05SFPR002-2.018 „ЗАЕТОСТ БЕЗ БАРИЕРИ“ е 40 903 350.50 евро.

8.2. Процент на съфинансиране

Не е приложимо

9. Допустим кандидат

Конкретният бенефициент е посочен като такъв в Критериите за избор на операция „ЗАЕТОСТ БЕЗ БАРИЕРИ“, одобрени от Комитета за наблюдение на програмата. **Кандидат по процедурата е Агенция по заетостта.**

Кандидатът за получаване на безвъзмездна финансова помощ към момента на кандидатстване следва да попълни Е-Декларация на Конкретния бенефициент, като същата се съдържа в секция „Е-Декларации“ от формуляра за кандидатстване. Обстоятелствата се декларират от лицето, което е овластено да представлява кандидата. В случай че проектното предложение няма да бъде подадено от законния представител на кандидата, следва да се представи заповед за упълномощаване на лицето/та, което/които ще представлява/т конкретния бенефициент по конкретния проект и ще подава проектното предложение с КЕП.

Преди сключване на административния договор, за достоверността на декларираните обстоятелства се извършва служебна проверка от УО.

Конкретният бенефициент по настоящата процедура трябва да отговаря на следните условия:

- Да разполага с необходимите финансови ресурси и механизми за покриване на оперативните разходи и разходите за поддръжка по операциите.

Счита се, че организацията разполага с необходимия финансов ресурс, ако утвърдените разходи по бюджета на разпоредителя за текущата година са по-високи от 20 % от размера на исканата БФП. В тази връзка, оценителната комисия ще извърши служебна проверка.

Допустимо е, в случай че за текущата година няма утвърден бюджет за съответния разпоредител, кандидатът да декларира обстоятелството, че разполага с необходимия финансов ресурс.

В този случай, кандидатът следва да декларира с „Е-Декларация за финансов капацитет-КБ“ (електронен формат в ИСУН), че разполага с необходимите финансови ресурси и механизми за покриване на оперативните разходи, за да гарантира финансова устойчивост.

- Да разполага с оперативен капацитет.

Агенция по заетостта разполага с оперативен капацитет за изпълнението на настоящата операция, тъй като е изпълнявала няколко проекта по ОПРЧР и ПРЧР, със сходни дейности, като например по операции „Започвам работа“, „Младежка заетост +“ и др.

10. Допустими партньори

По настоящата процедура не е допустимо включването на партньори.

10.1 Допустими асоциирани партньори

По настоящата процедура не е допустимо включването на асоциирани партньори.

10.2 Изпълнители

На основание чл. 49, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ може да възлагат на изпълнители – външни за тях лица, дейности по изпълнението и/или по управлението на проект, когато това е предвидено в него за съответната дейност.

Изборът на изпълнители е предмет на правилата, посочени в Глава четвърта „Специални правила за определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ или Закона за обществените поръчки и при спазване на т. 89-96 от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от ДФЕС⁴.

11. Дейности, допустими за финансиране

Дейностите, предвидени за изпълнение в рамките на конкретното проектно предложение, следва да гарантират постигането на целта на настоящата процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

В рамките на всеки проект задължително се изпълнява дейността за видимост, прозрачност и комуникация.

Конкретният бенефициент не трябва да описва в проектното си предложение дейностите за видимост, прозрачност и комуникация, както и дейностите за организация и управление, наред с преките дейности по проекта, а с подписването на формуляра за кандидатстване се задължава да ги изпълнява.

⁴ OJ C 262/01 от 19.7.2016 г.

Дейностите по видимост, прозрачност и комуникация трябва да отговарят на условията и изискванията, определени в Глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, чл. 36 от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета, и Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация 2021-2027 г., достъпен на https://esf.bg/wps/portal/program-hrd/documents.ophrd/general.instructions/Naruchnik_beneficient

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, са допустими за финансиране следните дейности:

1. Информирание (вкл. чрез реализиране на информационни кампании) на лицата от целевите групи и работодателите за възможностите по операцията.

Реализирането на информационни кампании следва да се възложи на външен изпълнител.

Мерките за информиране, извън информационните кампании, се припокриват с присъщите дейности на АЗ, съгласно Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) и същите следва да се изпълняват със собствен ресурс на АЗ.

2. Активиране, трудово консултиране и психологическо подпомагане на лицата от целевата група, насочване към включване в обучения по процедури по ПРЧР и НПВУ, както и насочване и оказване на съдействие съобразно техните индивидуални потребности в търсене на възможност за социално приобщаване и активно включване в заетост.

Мерките за изпълнение на дейността се припокриват с присъщите дейности на АЗ, съгласно Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) и същите следва да се изпълняват със собствен ресурс на АЗ.

3. Осигуряване на подкрепа чрез субсидирана заетост:

3.1. За лица в неравностойно положение - за период до 12 месеца

По дейност 3.1. не се допуска надомна работа и работа от разстояние съгласно Раздел VIII "а" и Раздел VIII "б" от КТ.

3.2. За лица в неравностойно положение, включени в заетост с цел превенция от природни бедствия и извънредни ситуации, отстраняване на последствията от тях, както и дейности за подпомагане борбата с климатичните промени - за период до 6 месеца.

Спрямо индивидуалните характеристики на лицата в неравностойно положение, същите следва да бъдат насочени към подходящи работни места, посредством трудово посредничество, за подпомагане борбата с климатичните промени, превенция и предотвратяване на последствията от природни бедствия, вкл. дейности за хигиенизиране и благоустрояване на речни корита, свлачища, отводнителни канали и др.

Заетостта следва да бъде обвързана, както с предотвратяване на последствията от природни бедствия, така и с цел превенция за извършване на дейности, съгласно посочените природни опасности, които могат да предизвикат бедствия в съответната Община, съгласно актуалните Общинска програма за намаляване на риска от бедствия и приетия годишен план за изпълнението ѝ, разработени на основание чл.6д, ал.1, чл.65, ал.1, т.9 и чл.65б, т.1 от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ).

Дейностите по изпълнение на общинските програми за намаляване на риска от бедствия следва да са координирани с Областния съвет за намаляване на риска от бедствия, съгласно чл.64б от ЗЗБ, както и с общини и области, пряко засегнати от даден риск.

При подаване на заявка, работодателите следва да декларират, че предвидените работни места са съобразени с общинските програми за намаляване на риска от бедствия и с приетия годишен план за тяхното изпълнение, разработени на основание чл. бд, ал. 1, чл. 65, ал. 1, т. 9 и чл. 65б, т. 1 от Закона за защита при бедствия, както и че същите не са финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма.

Реализирането на дейността ще бъде постигнато чрез координиран и системен подход, както и активно сътрудничество между всички заинтересовани институции чрез създадения координационен механизъм, одобрен с РМС №261/2026 за осигуряване на работна сила за превенция на бедствия и отстраняване на последствията от тях, недопускане припокриване на дейности и повишаване на ефективността при използването на ресурсите. Механизмът ще подпомага приоритизирането на интервенции за намаляване на риска от бедствия, като отчита степента на въздействие на идентифицираните рискове, констатираните дефицити в капацитета, както и ефективността и ефикасността на прилаганите мерки, включително в контекста на климатичните промени.

По дейност 3.2. не се допуска надомна работа и работа от разстояние съгласно Раздел VIII "а" и Раздел VIII "б" от КТ.

3.3. За лица с трайни увреждания⁵ – за период до 24 месеца

По дейност 3.3. не се допуска работа от разстояние, съгласно Раздел VIII "б" от КТ.

3.4. За лица над 55 годишна възраст – за период до 24 месеца (но до навършване на изискуемата възраст, когато придобиват право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО или при упражнено право на ранно пенсиониране, съгласно чл. 68а от КСО).

По дейност 3.4. не се допуска надомна работа и работа от разстояние съгласно Раздел VIII "а" и Раздел VIII "б" от КТ.

Всички работодатели от частния сектор по дейност 3.4. се задължават да запазят заетостта за период минимум 1 м. от приключване на периода на субсидираната заетост.

По дейност 3.1. се изключват лицата по дейности 3.3. и 3.4.

⁵ За целите на процедурата субсидирана заетост за период до 24 месеца ще се предоставя на лица с трайни увреждания, които са лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот, и на които медицинската експертиза е установила вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност **75 и над 75 на сто** (или лица с валидно ТЕЛК решение, с определена втора група инвалидност, която се приравнява от 71 до 90 на сто инвалидност, съгласно § 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата за експертизата на работоспособността, приета с ПМС № 133 от 17.07.2000 г., обн., ДВ, бр. 61 от 25.07.2000 г., отм. ДВ. бр.47 от 7 Юни 2005 г.)

За лицата с трайни увреждания с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот, и на които медицинската експертиза е установила вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност **50 и над 50 на сто до 75 на сто** се предоставя субсидирана заетост до 12 месеца, съгласно дейност 3.1.

Допустими работодатели по дейности 3.1, 3.2 и 3.3 са само общини, райони на общини с районно деление, общински предприятия по чл. 52 от ЗОС и органите на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт.

По дейност 3.4. са допустими всички работодатели⁶.

Не е допустимо да се наемат лица, които са били заети при същия работодател през последните 3 месеца от датата на подаване на заявката от страна на работодателя - приложимо за работодатели общини, райони на общини с районно деление, общински предприятия по чл. 52 от ЗОС и органите на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт. Това изискване не се отнася за лицата, назначени по Дейност 3.2

Не е допустимо да се наемат лица, които са били заети при същия работодател или предприятията, с които работодателят образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831 – приложимо за работодатели от частния сектор по дейност 3.4.

Лицата от целевата група могат да бъдат включвани в рамките на проекта само веднъж в субсидирана заетост при един и същ работодател или предприятията, с които работодателят образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831. Това изискване не се отнася за лицата, назначени по Дейност 3.2., които след приключване на субсидирания период, при необходимост, т.е. възникнали извънредни ситуации, могат да бъдат назначени за нов период от субсидирана заетост с цел тяхното преодоляване.

Работодателите от частния сектор по дейност 3.4. следва да са създадени/учредени най-малко 12 месеца преди датата на подаване на заявката за участие по проекта.

За работодателите от частния сектор по дейност 3.4, броят на общо заявените за субсидиране работни места не следва да превишава 50% от заетите при работодателя лица към момента на подаване на заявката. За изчисляване на броя на заетите към момента лица при работодателя, се взимат само лицата, които са служители на работодателя от минимум 6 месеца преди подаване на заявката (не се включват лицата в субсидирана заетост). Агенция по заетостта следва да извършва служебна проверка на актуалното състояние на действащите трудови договори в НАП.

След подаване на заявка и преди сключване на договор, АЗ следва да провери оперативната състоятелност на работодателя от частния сектор по дейност 3.4 чрез проверка на място по отношение на:

- Наличие на офис/помещение за организация и управление на работодателя;
- Наличие на производствена база / офиси / помещения за извършване на стопанската дейност предвидена за осигуряване на субсидираната заетост;
- Ресурсна осигуреност на конкретните работни места предмет на предвидената субсидирана заетост.

⁶ „Работодател“ е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономическо обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и други подобни), което самостоятелно наема работници или служители по трудово правоотношение, включително за извършване на надомна работа и работа от разстояние и за изпращане за изпълнение на работа в предприятие ползвател.

Конкретният бенефициент може да въведе и допълнителни ограничения относно максималния брой работни места, който може да бъде заявен от един работодател, например на база нивото на безработица в съответната община, на територията на която работодателят ще разкрие работните места. Това не се отнася за лицата, назначени по Дейност 3.2.

4. Осигуряване на ментор на наетите по проекта лица.

Менторът е работник или служител от предприятието, в което е наето безработно лице от групите в неравностойно положение на пазара на труда, на което работодателят е възложил да подпомага адаптацията на наетото лице на работното място.

Препоръчително е менторът за лицата по дейност 3.4. да е представител на целевите групи. Менторът може да бъде част от целевата група и да бъде назначен и като ментор.

Подкрепата от ментора включва и обучение по време на работа. Обучението по време на работа, провеждано от ментор, представлява подкрепящ процес, при който определен ментор подпомага лица в неравностойно положение, включително мигранти и представители на малцинства, при изпълнение на трудовите им задължения. По този начин се отчитат специфичните потребности на целевите групи, като се включва индивидуален подход, практически насоки, подпомагане в усвояването на работните правила, комуникацията и организационната култура. Чрез него се създават условия за повишаване на трудовата ефективност, устойчиво включване на лицата от целевата група в заетост и намаляване на риска от социална и трудова изолация.

Тази форма на обучение се различава от обучението по време на работа по смисъла на чл. 230 и чл. 231 от Кодекса на труда, тъй като не е насочена само към първоначално въвеждане на служителя в процеса на работата по определена професия или специалност, а преди всичко към индивидуална подкрепа, социална и трудова интеграция на уязвими групи, в съответствие с целите на процедурата. Обучението се осъществява паралелно с реалния трудов процес и цели улесняване на адаптацията, усвояване на работните правила и повишаване на трудовата ефективност.

Допустимите дейности са оценени като съвместими с принципа „Ненанасяне на значителна вреда“, тъй като не се очаква да имат значително отрицателно въздействие върху околната среда, поради тяхното естество.

Документите по процедурата и свързаните дейности са проверени за съответствие с принципите, залегнали в Хартата на основните права на ЕС (ХОП) и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КП ХУ).

Пълният текст на хартата може да се намери на следния адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A12012P%2FTXT>

Пълният текст на Конвенцията може да се намери на следния адрес: <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/ConventionRightsPersonsWithDisabilities.aspx#1> и на <https://www.mlsp.government.bg/konventsia-za-pravata-na-khorata-s-uvrezhdaniya-na-oon>

Предвид техническите и функционални особености на системата ИСУН, моля обърнете специално внимание на Указанията за попълване на Формуляра за

кандидатстване по отношение обособяването на отделните проектни дейности и обвързването им с бюджета на проекта!

12. Категории разходи, допустими за финансиране

12.1. Условия за допустимост на разходите

При отпускане на безвъзмездна финансова помощ ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“. Те се определят на база изискванията на глава 5, раздел I от ЗУСЕФСУ, разпоредбите на Регламент № 2024/2509, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС) 2021/1060 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027.

Разходите следва да са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление, съгласно чл. 33 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета (Финансовият регламент).

При прилагане на опростено отчитане на разходите се спазват разпоредбите на чл. 55 от ЗУСЕФСУ и чл. 53 и чл. 54 в), от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент.

Съгласно чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, за да бъдат допустими, разходите трябва да отговарят едновременно на следните условия:

- разходите са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2;
- разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ и в одобрения проект категории разходи;
- разходите не надхвърлят праговете за съответната категория в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ и в одобрения проект;
- разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд;
- разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
- разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
- за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060;
- разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи;
- съгласно правилата определени в нормативните актове на Министерски съвет по чл. 59, ал. 1 от ЗУСЕФСУ

Съгласно чл. 74, параграф 1, буква а), т. (ii) от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент - когато разходите се възстановяват по реда на член 53, параграф 1, букви б), в) и г), същите се считат за допустими, в случай че са изпълнени условията за тяхното възстановяване на бенефициента.

12.2. Указания за попълване на бюджет

Бюджетът е част от Формуляра за кандидатстване в ИСУН и включва секции „Бюджет“ и „Финансова информация – източници на финансиране“.

Бюджетът следва да покрива всички допустими разходи за изпълнение на Проекта, а не само безвъзмездната финансова помощ.

Бюджетът се представя в евро. Стойностите се закръгляват до втория знак след десетичната запетая.

Общият размер на планираните разходи по дейности следва да съответства на планираните в бюджета стойности.

При попълване на бюджета, Бенефициентът трябва точно да следва бюджетната рамка, като не е допустимо да се добавят нови видове разходи, различни от посочените. В Бюджета не се допуска наличието на разходи, които не са обосновани и обвързани с конкретна дейност от проектното предложение.

Всички разходи, обхванати в бюджета на проекта, следва да кореспондират с описанието на дейностите във формуляра за кандидатстване. Дейностите следва да набелязват цели, които са конкретни, измерими, постижими, актуални и планирани със срокове. Осъществяването на тези цели се проследява чрез индикатори за изпълнение и резултат по всяка от дейностите.

Всички разходи се попълват в съответните редове с ДДС за бюджетните пера, в случаите, когато същият е невъзстановим по смисъла на Указания на министъра на финансите № НФ-1/ 09.01.2024 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВМФР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г.

Финансова информация – източници на финансиране

В секция „Финансови източници – източници на финансиране“ от Формуляра, в полето „Искано финансиране (Безвъзмездна финансова помощ) системата автоматично прехвърля общата сума на бюджета от секция „Бюджет“.

Останалите полета в секция „Финансови източници – източници на финансиране“ са неприложими по настоящата процедура!

Попълването и на двете секции на бюджета е задължително! Необходимо е кандидатите да се запознаят с указанията за попълването на Формуляр за кандидатстване по процедурата и инструкциите относно попълването на поле „Детайли“ за всеки бюджетен ред с цел обвързването на бюджета с дейностите и със съответните кодове по измерения.

12.3. Допустими разходи

Допустими разходи по правилата на ЕСФ+, съгласно разпоредбите на ЗУСЕФСУ и действащите подзаконовни нормативни актове на Министерския съвет, които не противоречат на Закона.

При подготовката на проектното си предложение, кандидатът е необходимо да разпредели всеки разход при спазване на **ФИКСИРАНОТО ПРОЦЕНТНО СЪОТНОШЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА ДВАТА ТИПА РЕГИОНИ**, а именно: по-слабо развити региони/регион в преход - 92,08 % / 7,92 %.

Разпределянето на бюджета по СЦ е в процентно съотношение 50/50.

I. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТИ

1. Разходи за реализиране на информационни кампании по Дейност 1 – СЦ1

1.1. Разходи за реализиране на информационни кампании по Дейност 1 - по-слабо развити региони

1.2. Разходи за реализиране на информационни кампании по Дейност 1 – регион в преход

2. Разходи за реализиране на информационни кампании по Дейност 1 – СЦ2

2.1. Разходи за реализиране на информационни кампании по Дейност 1 - по-слабо развити региони

2.2. Разходи за реализиране на информационни кампании по Дейност 1 – регион в преход

Допустими са разходи, произтичащи от договори за изработка/услуга или договори за поръчка, по реда на ЗЗД.

ВАЖНО!

По отношение на договорите за изработка/услуга/поръчка (т.нар. "граждански" договори) по смисъла на ЗЗД: не е допустимо сключването на граждански договор с лице, с което е налице трудово/служебно правоотношение с бенефициента, независимо от неговата длъжност и работно време.

В случаите, в които планираните разходи се предвижда да бъдат възложени на физически лица и са под праговете за провеждане на процедури, определени в ЗОП, възнаграждението следва да бъде заложено при спазване на Методологията за регламентиране на възнагражденията по ПРЧР.

Това не ограничава на етап изпълнение, планираните по този начин разходи, да бъдат възложени и на юридически лица при определените в бюджета стойности.

II. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

3. Разходи за трудови възнаграждения по реда на КТ и възнаграждения, определени по реда на ЗДСл на лицата от целевата група по Дейност 3 – СЦ1

3.1. Разходи за трудови възнаграждения по реда на КТ и възнаграждения, определени по реда на ЗДСл на лицата от целевата група по Дейност 3 - по-слабо развити региони

3.2. Разходи за трудови възнаграждения по реда на КТ и възнаграждения, определени по реда на ЗДСл на лицата от целевата група по Дейност 3 – регион в преход

4. Разходи за трудови възнаграждения по реда на КТ и възнаграждения, определени по реда на ЗДСл на лицата от целевата група по Дейност 3 – СЦ2

4.1. Разходи за трудови възнаграждения по реда на КТ и възнаграждения, определени по реда на ЗДСл на лицата от целевата група по Дейност 3 - по-слабо развити региони

4.2. Разходи за трудови възнаграждения по реда на КТ и възнаграждения, определени по реда на ЗДСл на лицата от целевата група по Дейност 3 – регион в преход

Допустимите ежемесечни разходи за възнаграждения на лицата от целевата група са в размер на една минимална работна заплата (МРЗ) за страната за съответната година и осигурителните вноски, начислени за сметка на работодателя върху допустимото по процедурата възнаграждение.

Ежемесечните разходи за възнаграждения на наетите лица с висше образование на длъжности, за заемането на които минималното образователно и квалификационно ниво, съгласно НКПД 2011г., е определено като завършена степен на висше образование са в размер на една минимална работна заплата и половина (МРЗ + ½ МРЗ), установена за страната за съответната година и осигурителните вноски, начислени за сметка на работодателя върху допустимото по процедурата възнаграждение.

5. Разход за възнаграждение на лице, определено за ментор – СЦ1

5.1. Разход за възнаграждение на лице, определено за ментор – по-слабо развити региони

5.2 Разход за възнаграждение на лице, определено за ментор – регион в преход

6. Разход за възнаграждение на лице, определено за ментор – СЦ2

6.1. Разход за възнаграждение на лице, определено за ментор – по-слабо развити региони

6.2 Разход за възнаграждение на лице, определено за ментор – регион в преход

За бюджетни редове 5 и 6:

Стандартна таблица за единица разход покрива разход за възнаграждение на лице, определено за ментор, при минимум 40 отработени часа менторство за месец. Допустимо е да се отчитат часове само в реално отработени дни.

Размерът на стандартната таблица за единица разход е ½ минимална работна заплата (МРЗ). В стойността на единицата разход се включва: разход за брутно трудово възнаграждение за ментор (разходи за нетно възнаграждение, лични осигурителни вноски и данък на физическо лице).

За дейности 3.1, 3.3 и 3.4. разходът за ментор е допустим за период до 12 месеца, като същият напътства минимум 5 човека за изпълняване на трудовите задължения.

За дейност 3.2 разходът за ментор е допустим за период до 6 месеца, като същият напътства минимум 10 човека за изпълняване на трудовите задължения.

Разходът за ментор е допустим, след като работодателят назначи посочения минимум лица за съответната дейност от допустимата целева група. В случай че не назначи минимума лица, разходът за ментор е недопустим. Възнаграждението на ментора не зависи от броя новонаети лица от целевата група, които подпомага при навлизането им в спецификата на работното място/ заеманата длъжност.

Ментори не могат да бъдат лицата, вписани като представляващи работодателя в Търговския регистър и РЮЛНЦ или са определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване и/или кмет/кметски наместник на община/кметство.

Функциите на ментор могат да се възлагат и на лице, представител на целевите групи, назначено по процедурата, като в този случай лицето получава само едно възнаграждение, независимо от съвместяването на функциите.

Условие за изплащане на разходите:

Стойността на стандартната таблица ще бъде изплатена само за лицата, които имат минимум 40 отработени часа менторство за месец.

Документът, доказващ спазването на условието за изплащане размера на стандартната таблица, е отчетен доклад, от който е видно, че са отработени минимум 40 часа месечно и Трудов договор или Допълнително споразумение към трудов договор с лицето, определено за ментор.

Разходите за възнаграждение на менторите, се възстановяват под формата на стандартна таблица за единица разход и се определят съгласно чл. 53 (1), буква (б) от Регламент 2021/1060 г.

Стойността на стандартната таблица ще се актуализира при промяна в размера на минималната работна заплата за страната и личните осигурителни вноски и данък на физическо лице, ако е приложимо.

7. Пътни разходи за лицата от целевата група – СЦ1

7.1. Пътни разходи за целевата група – по-слабо развити региони

7.2. Пътни разходи за целевата група – регион в преход

8. Пътни разходи за лицата от целевата група – СЦ2

8.1. Пътни разходи за целевата група – по-слабо развити региони

8.2. Пътни разходи за целевата група – регион в преход

За бюджетни редове 7 и 8:

Разходите за транспорт на наето лице, представител на допустимата целева групи по процедурата, се възстановяват под формата на стандартна таблица за единица разход за периода на субсидираната заетост.

По б. р. 7 и б. р. 8 са допустими разходи за транспорт на наето лице, представител на допустимите целевите групи, които покриват дневната надбавка за транспорт за всеки отработен ден, когато адресът на месторабота съвпада с населеното място по местоживее на наетото лице и когато адресът на месторабота е различен от населеното място по местоживее на наетото лице. Когато адресът на месторабота:

- е различен от населеното място по местоживее на наетото лице, стандартната таблица е в размер на 4,09 евро;
- съвпада с населеното място по местоживее на наетото лице, стандартната таблица е в размер на 1.53 евро.

Условие за изплащане на разходите:

Стойността на стандартната таблица ще бъде изплатена само за реално отработен ден на наетото лице, представител на допустимите целевите групи.

За удостоверяване на обстоятелствата по-горе работодателят следва да представи, при всяко „искане за плащане“:

Списък с подписи на наети лица, получили надбавка за транспорт. С подписа си в списъците лицето удостоверява всеки отработен ден и получената надбавка. Допустимо е представянето и на служебна бележка, издадена от работодател, съдържаща минимум следната информация: реално отработени дни в месеца, точен адрес на месторабота, както и информация дали лицето извършва/извършвало надомна работа, съгласно Раздел VIIa от Кодекса на труда – приложимо за дейност 3.3.

Надбавка за транспорт на наето лице, представител на целевите групи по процедурата, се възстановяват под формата на стандартна таблица за единица разход, съгласно чл. 53 (1), буква (б) от Регламент 2021/1060 г.

III. ЕДИННА СТАВКА

9. Непреки разходи – СЦ1

9.1 Непреки разходи – по-слабо развити региони

9.2 Непреки разходи – регион в преход

10. Непреки разходи – СЦ2

10.1 Непреки разходи – по-слабо развити региони

10.2 Непреки разходи – регион в преход

Непреките разходи се определят чрез прилагане на единна ставка, определена чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи, съгласно чл. 53 (1), буква (г)., чл. 53 (3), буква (а), (i) и (ii) и чл. 54 буква (в) от Регламент 2021/1060.

Непреките разходи са в размер на точно 4 на сто от допустимите преки разходи за съответния регион.

„Непреки разходи“ са разходите, които са свързани с изпълнението на дейности, предвидени в проекта, които не допринасят пряко за постигането на неговите цели и

резултати, но са необходими за неговото цялостно администриране, управление, оценка и добро финансово изпълнение. Непреки разходи са разходите, свързани с възнагражденията на персонала по администриране на проекта - ръководител на проект, технически сътрудник, счетоводител и друг експертен или технически персонал, както и административните разходи, свързани с управлението на проекта (режийни разходи, разходи за командировки, разходи за видимост, прозрачност и комуникация и др.).

12.4. Недопустими разходи

- разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута, с изключение на случаите на предоставянето на финансова подкрепа чрез финансови инструменти;
- възстановим данък върху добавената стойност;
- разходи за закупуване на обзавеждане, оборудване и моторни превозни средства, в т.ч. и втора употреба;
- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти;
- лихви по дългове, освен във връзка с безвъзмездни средства, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови трансакции;
- разходи за закупуване на земя и недвижимо имущество, както и закупуването на инфраструктура;
- разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа;
- разходи за държавни и/или общински такси;
- разходи, свързани с дейности по залесяване на земеделски и неземеделски земи, възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития и възстановяване на полезащитни горски пояси, изпълнявани от общини, собственици на земеделски земи, неземеделски земи и горски територии;
- разходи за СМР.

На основание чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕФСУ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ.

13. Допустими целеви групи

Допустими целеви групи по настоящата процедура са:

- Лица в неравностойно положение;

- Лица, представители на маргинализирани общности като ромите⁷, съгласно дадените дефиниции в т. 7 „Индикатори/показатели“.

Кандидатът трябва да опише конкретна/и целева/и група/и, към които ще бъдат насочени дейностите в проектното предложение. Необходимо е да се направи анализ на техните нужди и проблеми, както и към решаването на кои от тях е насочен проектът. Представителите на целевата група, включени в проектното предложение, трябва да бъдат описани с техните конкретни характеристики, съгласно Условието за кандидатстване, както и да се посочи колко лица от целевата група ще бъдат включени в проекта.

Не е допустимо едни и същи лица да получават финансиране от различни източници за една и съща дейност/подкрепа/мярка по едно и също време. Проверката за недопускане на двойно финансиране ще се извършва на две нива: преди сключване на договор/и ще се извърши проверка за липса на двойно финансиране на заложените проектни дейности на ниво одобрени кандидати. Проверката за недопускане на двойно финансиране на ниво физическо лице ще се извършва по време на изпълнението на проектните дейности.

14. Приложим режим на минимални/държавни помощи

Процедура BG05SFPR002-2.018 „ЗАЕТОСТ БЕЗ БАРИЕРИ“ не попада в обхвата на приложимите правила в европейското и национално законодателство в областта на държавните и минимални помощи по отношение на конкретния бенефициент Агенция по заетостта. Кандидатът по процедурата, Агенция по заетостта е публичен субект – изпълнителна агенция и второстепенен разпоредител с бюджет по бюджета на Министерството на труда и социалната политика за изпълнение на държавната политика по насърчаване на заетостта, защита на пазара на труда, професионално ориентиране, обучение на възрастни, както и за извършване на посреднически услуги по заетостта. Агенцията реализира програми и мерки за обучение и заетост, организира обучения на възрастни и валидиране на професионални знания и умения, участва в разработването на национални, регионални, браншови и специализирани програми за заетост и/или обучение на възрастни. В тази връзка, тя подпомага министъра на труда и социалната политика при упражняване на публичната власт. Агенция по заетостта е орган на публичната власт, овластена със закон – Закона за насърчаване на заетостта и овластен да изпълнява държавната политика по насърчаване на заетостта, защита на пазара на труда, професионално ориентиране, обучение на възрастни, за извършване на посреднически услуги по заетостта, за работа с икономически неактивни лица и за проучване и анализиране на трудовите ресурси в страната. Агенцията, подпомагайки дейността на министъра на труда и социалната политика като орган на изпълнителната власт, изпълнява функции преди всичко от неикономически характер и е извън обхвата на правилата за държавни и минимални помощи.

В изпълнение на европейските стратегически документи в областта на заетостта, България като държава - членка на Европейския съюз е поела ангажименти да постигне стратегическите цели в областта на пазара на труда, като ги реализира чрез Агенция по заетостта, която осъществява комплексни дългосрочни мерки.

Чрез комплексни дългосрочни мерки Агенция по заетостта допринася за прилагането на Европейския стълб на социалните права (ЕССП), сред чиито принципи е предоставянето на

⁷ Понятието „роми“ се използва за лица, които доброволно се самоопределят като роми

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

активна подкрепа за заетостта. В плана за действие по прилагането на Европейския стълб на социалните права от 2021г., като цел на равнище ЕС в областта на заетостта и уменията е заложено най-малко 78 % заетост сред населението на възраст 20–64 години, която трябва да бъде постигната до 2030г. Съгласно Стратегията по заетостта на Република България 2021-2030 г. е заложено достигане на 79% заетост за населението на възраст 20-64 години. Агенция по заетостта допринася и за изпълнението на Целите на Организацията на обединените нации (ООН) за устойчиво развитие до 2030г. и по-конкретно за насърчаване на възможностите за учене през целия живот за всички; насърчаване на приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълна и продуктивна заетост и достойна работа за всички. С Решение №573/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014г. изменено с Решение (ЕС) 2020/1782 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020г. е създадена Мрежа на обществените служби по заетостта (ОСЗ). Целта на решението е да се насърчи сътрудничеството между държавите членки в областта на заетостта посредством Мрежата в областите, за които ОСЗ отговарят, с цел осъществяването на политиките на Съюза в областта на заетостта и да спомогне за прилагането на принципите на Европейския стълб на социалните права, да допринесе за целите на Европейския зелен пакт и за постигането на целите на ООН за устойчиво развитие. По този начин се оказва подкрепа за всички уязвими социални групи с високи равнища на безработица, особено по-възрастните работници и младите хора, които не работят, не учат и не се обучават, както и хората с увреждания и хората, които се сблъскват с дискриминация на множество основания; достойна и постоянна работа; по-доброто функциониране и приобщаване на пазарите на труда; равенство между половете; откриване на случаи на недостиг на умения и предоставяне на информация за техния мащаб и място, както и постигане на по-добро съответствие между уменията на търсещите работа и нуждите на работодателите, включително чрез определяне на потребностите от професионално обучение, както и пригодността за заетост на търсещите работа и предотвратяване на безработицата, например чрез професионални консултации и обучение; по-добро интегриране на пазарите на труда; повишена доброволна географска и професионална мобилност на справедлива основа за посрещане на конкретните нужди на пазара на труда; приобщаване на лицата, изключени от пазара на труда, като част от борбата със социалното изключване; анализ и оценка на инициативите за активизиране на пазара на труда и тяхното ефективно и ефикасно осъществяване. Като публичен орган по заетостта, Агенция по заетостта участва в Мрежата на ОСЗ.

Съгласно чл. 3, ал. 1 и 2 от Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) държавата осъществява политиката по заетостта в сътрудничество и след консултации с представителните на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите и с представители и на други юридически лица с нестопанска цел. Министърът на труда и социалната политика и изпълнителният директор на Агенцията по заетостта предприемат действия с представителните на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите за разработване на политики с национален обхват в областта на пазара на труда и инструменти за тяхното прилагане в изпълнение на Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета (ОВ, L 347/470 от 20 декември 2013г.) и Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ, L 231/21 от 30 юни 2021г.).

Услугите, които се предоставят от Агенцията по заетостта, са комплексни и включват както административни, така и посреднически услуги с цел реализиране на държавната политика по заетостта.

При реализирането на държавната политика по насърчаване на заетостта, Агенцията създава и благоприятни условия за подкрепа за включване в заетост на онези групи от населението, които поради различни причини са с по-ниски шансове на пазара на труда. Голяма част от прилаганите от Агенция по заетостта програми и мерки за заетост и обучение, финансирани от държавния бюджет, както и проекти и схеми на Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 – 2027, са насочени към безработни от групите в неравностойно положение, които включват безработни младежи до 29-годишна възраст (включително); продължително безработни лица; безработни лица с трайни увреждания; безработни лица - родители (осиновители) с деца до 4-годишна възраст; безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода; безработни над 55-годишна възраст; безработни лица с основно или по-ниско образование, безработни лица без професионална квалификация, с цел подобряване на тяхната пригодност за заетост и увеличаване шансовете им на пазара на труда. Непрекъснатото развитие и усъвършенстване на дейността на Агенция по заетостта подобрява качеството и разширява обхвата на предлаганите услуги, насочени към търсещите работа лица и работодатели, което води до смекчаване на отрицателните последици от свития пазар на труда, променяйки го в положителна посока.

Интервенциите на активната политика по заетостта традиционно се явяват балансър на пазара на труда в страната. Субсидираната заетост е инструмент за осигуряване на заетост на неактивни и безработни лица в периоди, когато сезонното търсене на труд в реалната икономика е слабо, особено на неактивни и безработни в неравностойно положение на трудовия пазар и приоритетно в райони, които са слабо развити. Инициативите на активната политика на пазара на труда, които прилага Агенция по заетостта, намаляват неравновесието на трудовия пазар, влияят директно и съдействат за намаляване на безработицата.

Дейностите по реализация на политиката на пазара на труда стимулират заетостта на работната сила и предприемачество, икономическата активност и адаптация на работната сила към изискванията на пазара на труда, създават предпоставки за ограничаване на бедността и преодоляване на социалната изолация.

Агенция по заетостта чрез дирекции „Бюро по труда“ извършва регистрация на търсещите работа лица, поддържа регистър в автоматизираната информационна система, регистрира заявки за работни места, които се въвеждат в автоматизираната информационна система, осъществява се автоматично срещане на търсене и предлагане на труд, мотивиране за активно поведение на пазара на труда, включване в програми и мерки за заетост и обучение, насочване към обучение на възрастни, насочване към процедура за валидиране на професионални знания умения и компетентности, запазване и насърчаване на заетостта чрез обучение на наетия персонал, предоставяне на стимули и др.

Услугите, предоставяни от Агенция по заетостта като публичен орган, са в обхвата на дейностите от обществен интерес с комплексен характер. Осъществяване на административните дейности на Агенция по заетостта като публичен посредник на пазара на труда, по начина на формиране на финансирането им, не могат да бъдат разграничени.

Дейностите по предоставяне на посредническите услуги, които по своята същност са услуга от обществен интерес, т.е. в полза на обществото и отговорността за предоставянето ѝ се носи от Агенцията не само обичайно, но и по силата на нормативен акт – Закона за насърчаване на заетостта. Предоставяните посреднически услуги по чл.26 от ЗНЗ, които са

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

90% от дейността на Агенция по заетостта, са безплатни за крайните потребители, т.е. за тяхното предоставяне не се събират такси. Посредническите услуги по заетостта са ефективно на разположение на всички физически и юридически лица, които извършват дейност в България на равна основа и не водят до селективност.

На Агенция по заетостта в качеството ѝ на публичен субект е възложено упражняването на публична власт за изпълнението на Регламент (ЕС) 2016/589 на Европейския парламент и на Съвета от 13 април 2016 година относно европейска мрежа на службите по заетостта (EURES), достъп на работниците до услуги за мобилност и по-нататъшно интегриране на пазарите на труда и за изменение на регламенти (ЕС) № 492/2011 и (ЕС) № 1296/2013 и на Решение за изпълнение (ЕС) 2016/716 на Комисията от 11 май 2016 година за отмяна на Решение за изпълнение 2012/733/ЕС за изпълнение на Регламент (ЕС) № 492/2011 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на попълването на свободните работни места и повторното създаване на EURES, с което се възлагат функции относно функционирането на мрежа на европейските служби по заетостта - EURES в съответствие с посочения регламент. Регламент 2016/589 улеснява достъпа на работници до услугите за подпомагане на трудовата мобилност в рамките на Европейския съюз, превръщайки мрежата EURES в по-ефективен и ефикасен инструмент за намиране на работа. Функциите на Национален координационен офис (НКО) в Република България се изпълняват от Агенция по заетостта. Съгласно разпоредбите на чл. 9 от Регламент (ЕС) 2016/589 НКО отговаря за:

- Координирано прехвърляне към портала EURES на информация относно свободни работни места, заявления за работа и автобиографии в съответствие с член 17 от Регламент ЕС 589/2016, посредством един единствен координиран канал;
- Сътрудничеството с Комисията, ЕОТ и с държавите-членки по отношение на комплексното обслужване във връзка със свободни работни места в рамките на разпоредбите на глава III от Регламент (ЕС) 2016/589;
- Предоставянето на информация на Европейския координационен офис (Европейското бюро за координация) за всяко установено несъответствие между броя на съобщените свободни работни места и общия брой на свободните работни места на национално равнище;
- Координацията на действията в рамките на съответната държава членка и съвместно с други държави членки в съответствие с глава V от Регламент (ЕС) 2016/589;
- Извършването на национално равнище на хоризонталните дейности за подпомагане, предвидени от Европейското бюро за координация, както е посочено в член 8 от Регламент ЕС 589/2016, когато е целесъобразно, в тясно сътрудничество с Европейското бюро за координация и с други Национални бюра за координация. Хоризонталните дейности за подпомагане включват по-специално: събирането и проверката на актуална информация относно членовете и партньорите на EURES, които работят на национално равнище, техните дейности и обхвата на услугите за подпомагане, които предоставят на работници и работодатели;
- Организирането на дейности по предварително обучение, свързани с дейността на EURES, и подбора на персонал за участие в общата програма за обучение и в дейностите по съвместно обучение;
- Събирането и анализа на данни, свързани с членове 31 и 32 от Регламент (ЕС) 2016/589;
- Предоставя редовно актуализирана и своевременно разпространява информация и насоки, налични на национално равнище, във връзка със ситуацията в държавата членка;
- Обменя информация относно механизмите и стандартите, посочени в член 17, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2016/589, както и относно стандартите, свързани със сигурността на

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

данните и защитата на данните, които имат отношение към общата информационно-технологична платформа;

- Осигурява общо подпомагане на членовете и партньорите на EURES по отношение на сътрудничеството с техни колеги в други държави членки, включително консултиране на членовете и партньорите на EURES за това как да третират жалби, свързани със свободни работни места по EURES и наемане на работа чрез EURES, както и относно сътрудничеството със съответните публични органи;

- НКО насърчава сътрудничеството със заинтересовани страни, като социалните партньори, служби за кариерно ориентиране, институции за професионално обучение и висши училища, търговски палати, социални служби и организации, представляващи уязвимите групи на пазара на труда, както и организации, ангажирани в схеми за професионални практики и стажове.

Прозрачността на пазарите на труда и адекватните способности за срещане на търсене и предлагане на труд, включително срещане на уменията и квалификацията с нуждите на трудовия пазар, са важни предпоставки за мобилността на работната сила в рамките на Съюза. Настоящата взаимозависимост между пазарите на труда призовава за засилено сътрудничество между службите по заетостта, включително и в трансграничните региони, за да се постигне свободно движение на всички работници чрез доброволна трудова мобилност на справедлива основа, което е в съответствие с правото на Съюза и националните законодателства и практики в рамките на Съюза в съответствие с чл. 46 (а) от ДФЕС и следователно следва да се създаде рамка за сътрудничество между държавите – членки и Комисията относно трудовата мобилност в рамките на Съюза. Тази рамка определя предоставянето на свързаните услуги в подкрепа на работниците и работодателите и осигуряването на общ подход за споделяне на информация, необходима за улесняване на това сътрудничество.

Посредническите услуги не могат да бъдат отделени от упражняването на публична власт. Дейностите, упражнявани от Агенция по заетостта, като цяло остават свързани с упражняването на тази публична власт и поради това попадат извън понятието за предприятие.

Агенцията по заетостта, при реализирането на политиката по заетостта, изпълнява разнообразни функции и дейности, финансирани чрез различни национални и международни финансови източници. При предоставянето на услугите по заетостта извършваните дейности не могат да бъдат отделени на икономически и неикономически, тъй като обслужването, осъществявано от служителите, е комплексно и финансовият ресурс обезпечава прилагания пакет от административни услуги. Служителите на Агенцията, при предоставянето на услуги в изпълнение на държавната политика по заетостта, са заети в изпълнението, както на икономическата дейност, така и в неикономическата дейност, съответно не би могло да се раздели, коя част от разходите са за икономическата и каква част за неикономическата дейност. В тази връзка, докато икономическа дейност е неделима от упражняването на властническите правомощия на Агенцията по заетостта, всички извършвани от нея дейности остават свързани с упражняването на тези правомощия.

Отчитайки факта, че Агенция по заетостта е публичен субект, подпомагащ министъра на труда и социалната политика при упражняване на публичната власт, и това, че посреднически услуги са неделими от упражняването на властническите правомощия на министъра, то всички дейности, извършвани от Агенцията, остават свързани с упражняването на тези властнически правомощия и затова попадат извън обхвата на понятието предприятие.

Процедурата ще допринесе за посрещане на предизвикателствата пред пазара на труда и безработните и неактивните лица, и постигане на целите на Стратегията по заетостта на Република България 2021-2030, Планът за действие по Европейския стълб на социалните права и инициативата на Европейската комисия „Съюз на уменията“. Процедурата цели повишаване качеството на живот на лица от уязвими групи, чрез интегрирани мерки за активното им приобщаване и повишаване на пригодността им за заетост.

Подобряване достъпа до заетост и подкрепата на уязвимите групи, включително на продължително безработни, ромите, лица с увреждания, по-възрастните работници, за активно приобщаване чрез започване на работа, има съществен принос за преодоляване на предразсъдъците и дискриминацията към тях. Подкрепата ще допринесе и за формиране/възстановяване на устойчиви работни умения и навици, повишаващи конкурентоспособността им на пазара на труда.

В зависимост от индивидуалните характеристиките на уязвимите групи, част от тях могат да бъдат включени в заетост, насочена към подпомагане борбата с климатичните промени, превенция за минимизиране на щети от евентуални природни бедствия, както и отстраняване на последствията от тях, вкл. дейности за хигиенизиране и благоустрояване. Операцията има специфичен фокус към осигуряването подкрепа за преход от безработица към заетост за лица над 55 годишна възраст, които не са придобили право на пенсия и търсят работа. По този начин по-възрастните хора ще получат необходимата подкрепа за активното участие на пазара на труда, едновременно с което ще бъдат подпомогнати за придобиване на необходимия трудов и осигурителен стаж за пенсиониране.

Безвъзмездната финансова помощ (БФП), която УО на ПРЧР ще трансферира към АЗ в рамките на процедурата, ще бъде използвана от Агенцията за осигуряване на субсидирана заетост за лицата от целевата група, надбавка за транспорт и ментори на наетите по проекта лица.

Дейност 1 „Информирание (вкл. чрез реализиране на информационни кампании) на лицата от целевите групи и работодателите за възможностите по операцията“ и Дейност 2 „Активиране, трудово консултиране и психологическо подпомагане на лицата от целевата група, насочване към включване в обучения по процедури по ПРЧР и НПВУ, както и насочване и оказване на съдействие съобразно техните индивидуални потребности в търсене на възможност за социално приобщаване и активно включване в заетост“ са свързани с публичните функции на АЗ и с изпълнението на държавната политика по насърчаване на заетостта и защита на пазара на труда. Дейностите ще се предоставят от Агенцията по заетостта (дирекция „Бюро по труда“), като няма да се финансират по ПРЧР и не попадат в обхвата на приложимите правила в областта на държавните и минимални помощи.

Изключение са реализирането на информационни кампании по Дейност 1, които ще се реализират чрез външно възлагане по реда на Закона за обществените поръчки и при спазване на т. 89-96 от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от ДФЕС, и не попада в обхвата на приложимите правила в областта на държавните и минимални помощи.

Разходите за осигуряване на субсидирана заетост и транспорт (Дейност 3 „Осигуряване на подкрепа чрез субсидирана заетост“) и осигуряване на ментор на наетите по проекта лица (Дейност 4 „Осигуряване на ментор на наетите по проекта лица“), представляват минимална помощ за работодателя, при когото лицата са заети, по смисъла на Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г., относно прилагането на членове 107 и 108

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L, 2023/2831 от 15.12.2023 г. Разходите за осъществяване на посочените дейности представляват минимална помощ и за общините и общинските предприятия по чл. 52 от ЗОС и органите на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт, в случай че лицата от целевата група бъдат наети от тях за осъществяване на стопанска дейност.

Общините, районите на общини с районно деление, общинските предприятия по чл. 52 от ЗОС и органите на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт попадат извън обхвата на правилата за минималната помощ по настоящата процедура, само ако лицата от целевата група бъдат наети от тях за осъществяване на нестопански дейности.

Общините, районите на общини с районно деление, общинските предприятия по чл. 52 от ЗОС и органите на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт са публични органи, създадени да осъществяват държавно властнически правомощия, като подпомагат реализирането на държавната политика в своята област на компетенции.

Общините и районите на общини (с изключение на общинските предприятия със самостоятелна юридическа правосубектност) представляват публични субекти – структури на местната власт и основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. Общинските предприятия са специализирано звено на общината за изпълнение на местни дейности и услуги, финансирани от общинския бюджет. Те осъществява дейност по управление, изграждане, поддържане на обекти - общинска собственост, както и предоставят услуги за населението.

Общините и районите на общини са създадени като териториални органи на изпълнителната власт за изпълнение на държавната политиката в интерес на териториалната общност от местно значение. При реализирането на местната политиката, общините и районите на общини, подпомагат дейността на централната изпълнителна власт при упражняването на публични правомощия и изпълняват функции преди всичко от неикономически характер.

Дейности, извършвани от органите на изпълнителната и местната власт като цяло остават свързани с упражняването на публична власт и на правомощията им на централна и местна власт. Дейността на централните изпълнителни органи се характеризира с държавно-властнически правомощия. Поради това, те попадат извън определението за „предприятие“ и респективно извън обхвата на правилата за държавни и минимални помощи.

В допълнение, мерките по Дейност 3.2. „Осигуряване на подкрепа чрез субсидирана заетост за лица в неравностойно положение, включени в заетост, с цел превенция от природни бедствия и извънредни ситуации, отстраняване на последствията от тях, както и дейности за подпомагане борбата с климатичните промени - за период до 6 месеца“, насочени към осигуряване на подходящи работни места за подпомагане борбата с климатичните промени, превенция и предотвратяване на последствията от природни бедствия, вкл. дейности за хигиенизиране и благоустрояване, като напр. дейности по възстановяване на недвижимо културно наследство, които са засегнати от природни бедствия и явления, речни корита, свлачища, отводнителни канали и др. са дейности с отворен достъп, които ще бъдат обществено достъпни и няма да бъдат експлоатирани по икономически начин, не представляват държавна помощ. Мерките по тази дейност се счита, че се използват по

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

неикономически начин, тъй като работодателят не реализира приходи от управлението или ползването ѝ, или ако реализира приходи, те са в резултат на дейност, която е неделима и спомагателна спрямо неикономическата. Дейността е част от основните публични функции на общината, като се явяват неин прерогатив, целта е обслужването на общодостъпна инфраструктура за обслужване на обществени нужди.

Дейностите извършвани от органите на изпълнителната и местната власт, нямат икономическа същност, а са свързани с упражняване на публични властнически функции. Общинските и държавните органи упражняват правомощията си, като изпълняват задълженията си към населението, което е неразделна част от усилията на тези органи да осигурят качествено и достъпно предоставяне на услуги в България на всички граждани.

Общинските предприятия по чл. 52 от ЗОС са специализирани звена на общината за изпълнение на местни дейности и услуги, финансирани от общинския бюджет. Създавайки и поддържайки общинските предприятия, общините изпълняват своята мисия по отношение на населението си.

Разходите за осигуряване на субсидирана заетост и надбавка за транспорт (Дейност 3) и за осигуряване на ментор на наетите по проекта лица (Дейност 4), ще се изплащат от АЗ на съответните работодатели/общини/органите на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт. Същите представляват минимална помощ за работодателя/общината/органите на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2023/2831 (ОВ L 2023/2831, 15.12.2023 г.), с изключение на общините и общинските предприятия по чл. 52 от ЗОС,/органите на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт, в случай че лицата са наети от тях за осъществяване на нестопански дейности.

Конкретният бенефициент (Агенция по заетостта) е администратор на помощ по смисъла на Закона за държавните помощи по отношение на работодателя. Съгласно чл. 16, ал. 1 от ЗДП, Агенцията по заетостта ще информира работодателя, относно размера на помощта, за нейния характер на помощ de minimis, както и да бъде цитирано заглавието на Регламента и номера на публикацията му в Официален вестник на Европейския съюз. В съответствие с разпоредбите на чл. 16, ал. 1 и чл. 36, ал. 1 от ЗДП, работодателят ще бъде информиран за задълженията като получател, произтичащи от режима на минималната помощ, правилата за предоставяне и за контрол, както и механизъм за установяване на неправомерно получена помощ de minimis и нейното възстановяване.

С оглед на коректното администриране на минималните помощи, както и недопускане надхвърлянето на пределно допустимия праг за получена минимална помощ, Конкретният бенефициент, в качеството си и на администратор на помощ, следва да разпише и приложи на етап преди сключване на Административен договор „Методика за оценка за съответствието на минимална помощ с условията на Регламент (ЕС) № 2023/2831“. Методиката следва да въведе механизъм за контрол на работодателите, с оглед спазване условията на Регламент (ЕС) № 2023/2831 по отношение на обхвата на Регламента, кумулиране на помощта, критерии за „едно и също“ предприятие, сконтиране на помощта. Конкретният бенефициент следва да прилага подходящи контролни механизми, за да може да гарантира спазването на условията на законодателството по държавните помощи за прилагане на режим минимална помощ по отношение на всяко индивидуално подпомагане в рамките на настоящата процедура, както и да разработи и прилага подходящ контролен

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

ред, чрез който да може да се проверява и гарантира спазването на условията за прилагане на режим непомощ спрямо работодателите в предвидените за това случаи по процедурата. Конкретният бенефициент следва да разработи подходящи листове за проверка на горечитираните обстоятелства.

ВАЖНО:

Максималният размер на помощта по режим de minimis, за която се кандидатства заедно с другите получени минимални помощи за едно и също предприятие за период от три предходни години не може да надхвърля 300 000 евро. Периодът от три години, който се взема предвид за целите на настоящия регламент, следва да се оценява периодично (период от 3 години преди датата на предоставяне). За всяко ново предоставяне на помощ de minimis трябва да се вземе предвид общият размер на помощта de minimis, предоставена през предходните три години, преди датата на предоставянето ѝ.

За целите на тавана, посочени в член 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен съответният таван, определен в чл. 3, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, тази нова помощ не се възползва от подпомагане по Регламента.

Максимално допустимите размери, се прилагат независимо от формата на помощта de minimis или от преследваната цел и без значение дали предоставената от държавата - членка помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза.

В случаите, в които помощта се отпуска под форма, различна от безвъзмездна помощ, размерът на помощта е брутният еквивалент на безвъзмездна помощ.

Размерът на предоставените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се кандидатства по процедура „ЗАЕТОСТ БЕЗ БАРИЕРИ“ и получената минимална помощ на територията на Република България от:

1. предприятието-работодател;
2. предприятията, с които предприятието-работодател образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831;
3. всички предприятия, които са се втели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с предприятието-работодател съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 2023/2831;
4. предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с предприятието-работодател, които са се възползвали от минимална помощ, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 2023/2831;

Предприятие по смисъла на правилата за държавните/минималните помощи, е всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

По смисъла на Регламент (ЕС) № 2023/2831 „едно и също предприятие“ означава всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения:

- а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
- б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;
- в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в букви а) - г) по-горе, посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като „едно и също предприятие“.

Предприятия, които поддържат едно от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за „едно и също предприятие“. В този случай физическо лице се приравнява на предприятие по смисъла на Регламент (ЕС) № 2023/2831, само ако извършва икономическа дейност под някаква форма, т.е. е едноличен търговец и/или упражнява свободна професия и/или участва в управлението и/или контрола върху дейността на някое от предприятията.

Недопустими да получат минимална помощ по настоящата процедура са предприятия – работодатели, които извършват дейност в:

- а) областта на първичното производство на продукти от риболов и аквакултури
- б) областта на първичното производство на селскостопански продукти
- в) областта на преработката и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури, когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на закупените или пуснати на пазара продукти
- г) областта на преработката на селскостопански продукти и търговията с тях, в един от следните случаи:

- когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количествата на този вид продукти, които се изкупуват от първичните производители или предлагат на пазара от съответните предприятия; или

- когато помощта е свързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители

По процедурата не се предоставят помощ на предприятие - работодател, когато отпускането ѝ води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 2023/2831 г., включително на чл. 1, пар. 1 букви д) и е) от Регламента.

ВАЖНО!

Когато дадено предприятие упражнява едновременно дейност в секторите по букви а) или б), и кандидатства за дейности попадащи в допустимите сектори на обхванати от Регламент (ЕС) № 2023/2831, безвъзмездната помощ по настоящата процедура се предоставя само за дейностите допустими от Регламент (ЕС) № 2023/2831, като предприятието - работодател следва да води отделна счетоводна отчетност, която да гарантира отделяне на дейностите и/или разграничаване на разходите, така че дейностите в горепосочените сектори по букви а) и б) да не се ползват от безвъзмездната помощ, предоставена по настоящата процедура.

Помощ, която се предоставят на няколко части (т.е. когато предприятието-работодател предвижда да ползва авансово и/или междинно/и плащане/ия), се сконтира към техния размер към момента на предоставяне. Допустимите разходи се сконтира до тяхната стойност към момента на предоставяне на помощта. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, в съответствие с чл. 3, ал. 6 от Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г.

Сконтирането ще се извършва от Конкретния бенефициент преди всяко плащане с оглед гарантиране, че предоставената безвъзмездна финансова помощ е съобразена с праговете, установени в Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията.

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

Когато с отпускането на нова минимална помощ може да бъде надвишен съответния таван, определен в чл. 3, пар. 2 от Регламента, никоя част от тази нова помощ не може да попада в неговото приложно поле.

Помощта de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831, може да се натрупва с минимална помощ, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 2024/3118 от 10 декември 2024 година за изменение на Регламент (ЕС) № 1408/2013 относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в селскостопанския сектор (ОВ L, 2024/3118) и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190 от 28.06.2014 г.) до съответния размер, определен в чл. 3, ал. 2 на Регламента, като натрупването на минималните помощи е по вид дейности до съответния праг за конкретния вид дейност. В случаите на предприятия, които са в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2832 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis за предприятия минималната помощ (de minimis) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L, 2023/2832) приложимият праг за натрупване на минималната помощ е 1 050 000 евро. (т.е. 300 000 EUR по Регламент (ЕС) № 2023/2831 + 750 000 EUR по Регламент (ЕС) № 2023/2832). В случай на натрупване на минималната помощ по Регламент (ЕС) № 2023/2831, с минимална помощ по Регламент (ЕС) № 2024/3118 и с минимална помощ по Регламент (ЕС) № 717/2014 за период от три години се натрупват до 300 000 EUR.

Помощта de minimis не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за финансиране на риска, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията.

Данните за получените предходни минимални помощи следва да бъдат надлежно посочени от предприятието - работодател в Декларация за получените минимални и държавни помощи.

Помощта de minimis се смята за отпусната от момента на подписване на договора между Конкретния бенефициент и предприятието - работодател, независимо от датата на нейното изплащане на работодателя.

При неспазване на изискванията на Регламент (ЕС) № (ЕС) № 2023/2831, предприятието-работодател възстановява пълния размер на предоставените средства по процедурата, със законната лихва от момента на получаването до окончателното им изплащане.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, се извършва в съответствие с Указания на Министерство на финансите, чл. 38 от ЗДП и глава II, раздел IV от Наредба № Н-5 от 29 декември 2022 г. на министъра на финансите за определяне на правилата за плащания, за извършване на плащания, за верификация и счетоводно отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по програмите.

Конкретният бенефициент и предприятието - работодател са длъжни да документират и събират цялата информация относно прилагането на Регламента (ЕС) № 2023/2831. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) № 2023/2831. Документацията относно индивидуалните помощи de minimis се съхранява за период от 10 години, считано

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

от датата, която е отпусната помощта. Документацията относно схемите за помощ de minimis се съхранява за период от 10 години, считано от датата, на която е отпусната помощта по такава схема.

При поискване от Европейската комисия конкретният бенефициент и предприятието - работодател предоставят чрез УО на ПРЧР на министъра на финансите цялата информация и придружаваща документация, която Европейската комисия счита за необходима за целите на контрола на прилагането на Регламент (ЕС) № 2023/2831. Информацията и документацията се предоставят на министъра на финансите в срок 15 работни дни, освен ако в искането на Европейската комисия или в указанията на Министерството на финансите не е определен друг срок.

Съгласно чл. 34, ал. 1 от ЗДП и чл. 9, ал. 4 от ППЗДП, Агенция по заетостта в качеството си на администратор на помощ информира министъра на финансите в срок до три дни от предоставянето на всяка помощ, попадаща в обхвата на минимална помощ. Информация за отпуснатите от него минимални помощи следва да бъде въведена в Европейския регистър за минимални помощи - eAid Register (<https://internal.aid-register.ec.europa.eu/>).

При извършване на окончателно плащане по договора или прекратяване на договора между Агенцията по заетостта и предприятието, АЗ актуализира информацията в Европейския регистър за минимални помощи - eAid Register, на база реално извършените плащания.

15. Хоризонтални принципи и политики

Процедурата се провежда при спазване на:

- принципите на чл. 2, ал. 1 и чл. 29, ал. 1 от ЗУСЕФСУ – свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и недопускане на дискриминация, публичност и прозрачност, спазване на основните права, устойчиво развитие, опазване на околната среда;

- заложените в ПРЧР 2021-2027 г. принципи – равенство, активно включване и приобщаване и насърчаване на равните възможности и недискриминация, с цел по-добрата пригодност за работа на групите, попадащи в неравностойно положение и осигуряване на предпоставки за социално включване на целевите групи.

Дейностите се изпълняват като се избягва всякаква дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, етническа принадлежност или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, имотно състояние, произход, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

Няма да се допуска дейностите по проектите, финансирани по ПРЧР да включват такива, свързани с дискриминация, расови предразсъдъци, пристрастия и реч на омразата.

С подписването на формуляра за кандидатстване, **кандидатът се задължава да спазва** посочените по-горе принципи в хода на изпълнение на дейностите по проекта.

16. Максимален срок за изпълнение на проекта

Дейностите по проекта следва да приключат до 31.12.2029 г.

17. Ред за оценяване на проектните предложения

Проектното предложение се оценява в съответствие с критериите описани в утвърдените Условия за кандидатстване. Оценката се извършва в ИСУН и се документира чрез попълване на таблици.

В съответствие с чл. 44, ал. 4 от ЗУСЕФСУ при установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите по чл. 44, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, съответният управляващ орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. В този случай срокът по чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕФСУ спира да тече до датата на тяхното отстраняване.

В съответствие с чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕФСУ оценяването на проектното предложение се извършва в срок до три месеца от датата на подаването му или от крайния срок за подаването му, ако такъв е посочен в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ.

За да бъде допуснато до директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение трябва да отговаря на всички критерии за оценка, съгласно приложение „Таблица за оценка на проектно предложение по процедура чрез директно предоставяне“ по настоящата процедура.

18. Критерии и методика за оценка на проектните предложения

Проектното предложение се оценява въз основа на критериите в „Таблица за оценка на проектно предложение по процедура чрез директно предоставяне“, приложение за информация към пакета с документи по настоящата процедура.

19. Начин на подаване на проектните предложения

Проектното предложение по настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да бъде подадено **само по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП)** като се използва Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН) - <https://eumis2020.government.bg>, където е налично и Общо Ръководство за потребителя за модул “Е-кандидатстване”.

Подаването на проектното предложение се извършва чрез попълване на уеб базиран **Формуляр за кандидатстване** и подаването му от конкретния бенефициент, като проектното предложение се подписва с квалифициран електронен подпис (КЕП) на лицето, оправомощено да представлява кандидата. В случаите, в които за подаването на проекта с КЕП е оправомощено друго лице, то в секция „Прикачени документи“ на Формуляра за кандидатстване се прилага копие на заповед за оправомощаване на съответното лице. В случаите, в които проектът е подаден с КЕП от оправомощено лице, преди подписването на договор следва да се представи и декларация за нередности, подписана с КЕП от законния представляващ на конкретния бенефициент.

Формулярът за кандидатстване се попълва от кандидата, съгласно инструкциите на УО в Указанията за попълване на формуляра за кандидатстване (Приложение за информация към настоящите Условия за кандидатстване). ИСУН предоставя възможност за коригиране и

допълване на формуляра докато той е в режим чернова и работата по него се съхранява на сървърите на системата.

Препоръчително е проектното предложение да се подава винаги от профила на кандидата, а не от чужд профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на установените нередовности по време на оценката на проектното предложение. По време на оценката комуникацията с кандидата и отстраняването на нередовностите по подаденото проектно предложение ще се извършват електронно чрез профила на кандидата в ИСУН, от който е подаден проектът и промени на посочения профил (вкл. промяна на имейл адреса, асоцииран към съответния профил) са недопустими.

20. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване

Кандидатът прикачва в ИСУН към проектното предложение в секция „Прикачени документи“ следните документи:

- Копие на заповед за оправомощаване на лицето/та, което/които ще представлява/т конкретния бенефициент по конкретния проект, ще подава проектното предложение и ще подписва/т всички документи, свързани с изпълнението на проекта (ако е приложимо).

21. Краен срок за подаване на проектните предложения

Проектното предложение следва да се представи не по-късно от **05.05.2026 г., 17:00 часа**.

Конкретният бенефициент може да задава въпроси и да иска допълнителни разяснения, в срок до **14.04.2026 г.** (включително)

Въпросите се задават в писмена форма чрез ИСУН, секция „Разяснения по процедурата“.

Писмени разяснения ще бъдат дадени в срок до **21.04.2026 г.** (включително)

Въпросите и разясненията ще бъдат публикувани на следните интернет-страници:

www.esf.bg и <https://eumis2020.government.bg> към документите по процедурата.

21.1 Устойчивост на резултатите

Работодателите от частния сектор по дейност 3.4. се задължават да запазят заетостта за период минимум 1 м. от приключване на периода на субсидираната заетост.

22. Допълнителна информация

22.1. Решение на ръководителя на управляващия орган относно предоставянето на безвъзмездна финансова помощ

В съответствие с чл. 45, ал. 1 от ЗУСЕФСУ при наличие на положителен резултат от оценяването ръководителят на управляващия орган в едномесечен срок от приключване на оценяването взема решение за предоставяне на БФП. В 3-дневен срок от издаването на решението на РУО, същото се изпраща на конкретния бенефициент през ИСУН.

В съответствие с чл. 45, ал. 2 от ЗУСЕФСУ решението на ръководителя на управляващия орган да предостави безвъзмездна финансова помощ по ал. 1, т. 1 се обективира в административен договор с бенефициента, който съдържа реквизитите по чл. 37, ал. 3. Одобреният проект и документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, чл. 5, ал. 1 от ПМС 23/13.02.2023 г. в частта, определяща условията за изпълнение, са неразделна част от договора.

Конкретният бенефициент се поканва в разумен срок да представи необходимите документи за сключване на договор за предоставяне на БФП. Документите се представят посредством ИСУН от профила на кандидата, от който е подадено проектното предложение, модул „Комуникация с УО“.

ВАЖНО: Следва да се има предвид, че изискуемите декларации/заявления следва да са подписани с КЕП на задълженото лице – официалният представляващ на кандидата или официалните представляващи го и за представянето им упълномощаването е недопустимо!

Преди сключването на Административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, конкретният бенефициент следва да представи:

- Формуляр за финансова идентификация;
- Заповед за оправомощаване на лицата за полагане на първи и втори подпис;
- Заповед за оправомощаване, в случаите, когато при сключване на договора конкретният бенефициент се представлява от лице, различно от законните му представители /ако е приложимо/. Оправомощеното за подписване на договора лице следва да представи и декларация за нередности;
- Декларация за нередности и декларация по чл. 2 от Регламент (ЕС) № 2024/2642, подписани с КЕП от законния представляващ на конкретния бенефициент (ако при кандидатстване формулярът е подаден от упълномощено лице);
- Методика за оценка за съответствието на минимална помощ с условията на Регламент (ЕС) № 2023/2831.

За целите на изпълнението и електронното отчитане на проектите, бенефициентът следва самостоятелно да създаде потребителски профили за достъп до административния договор, като използва функционалностите на системата. Потребителските профили за електронно отчитане се създават от одобрените бенефициенти в раздел „Проектни предложения“, секция (таб) „Профили за Е-отчитане“. За целта в системата следва да се прикачи Заявление за профил за достъп до договор в ИСУН, по образец приложен към условията за изпълнение, подписано с валиден КЕП от законния представител на кандидата. След сключване на административния договор със съответния

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

бенефициент и след проверка на данните, въведени в ИСУН, УО активира създадения потребителски профил.

Преди сключването на административен договор, Управляващият орган извършва следните служебни проверки:

- Проверка за липса на двойно финансиране.

Административният договор се подписва от УО на ПРЧР и от конкретния бенефициент с квалифициран електронен подпис (КЕП).

След подписване на административния договор от страна на ръководителя на УО, договорът се изпраща за подпис от страна на конкретния бенефициент (в т.ч. и от лицето с право на втори подпис) посредством модул „Обща комуникация с кандидати“ на ИСУН. Конкретният бенефициент връща електронно подписания договор посредством ИСУН.

23. Приложения към Условията за кандидатстване

23.1 Приложения към момента на кандидатстване

Приложения за попълване:

Формуляр за кандидатстване

Подкрепящи документи:

Съгласно т. 20. от Условията за кандидатстване

23.2 Приложения към момента на подписване на договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

- Условия за изпълнение;
- Административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- Формуляр за финансова идентификация;
- Заповед за оправомощаване на лицата за полагане на първи и втори подпис;
- Заповед за оправомощаване, в случаите, когато при сключване на договора конкретният бенефициент се представлява от лице, различно от законните му представители /ако е приложимо/;
- Декларация за нередности от оправомощеното за подписване на договор лице /ако е приложимо/;
- Декларация за нередности и декларация по чл. 2 от Регламент (ЕС) № 2024/2642, подписани с КЕП от законния представляващ на конкретния бенефициент /ако при кандидатстване формулярът е подаден от упълномощено лице/;
- Заявление за профил за достъп до договор в ИСУН;
- Методика за оценка за съответствието на минимална помощ с условията на Регламент (ЕС) № 2023/2831.

23.3 Приложения за информация

Таблица за оценка на проектно предложение чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;

Методология за регламентиране на възнагражденията по ПРЧР 2021-2027;

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Програма „Развитие на човешките ресурси“

Класификация на информацията:

Ниво 0, **TLP-WHITE**

Указания на министъра на финансите относно третиране на данък върху добавена стойност;
като допустим разход при изпълнение на проекти;
Указания за попълване на Формуляра за кандидатстване.

